

BESLUIT OMGEVINGSVERGUNNING VOOR EEN WATERACTIVITEIT

Weigering verzoek tot wijzigen dan wel intrekken van de op 15 december 2020 aan Circle Wastewater Services B.V. verleende vergunning voor het lozen van afvalwater afkomstig van de IAZI, gelegen aan de Dalerveltweg 5 te Stein, in het oppervlaktewaterlichaam genaamd de Zijtak Ur.

Zaaknummer: 2024-Z5903

Datum: 29 april 2025

Inhoudsopgave

1	Onderwerp aanvraag.....	3
2	Conclusie	3
3	Besluit.....	3
4	Ondertekening	4
5	Aanvraag.....	5
5.1	Samenvatting verzoekschrift	5
6	Toetsing.....	5
6.1	Vergunningplicht.....	5
6.2	Ontvankelijkheid	6
6.3	Vergunning 15 december 2020	6
7	Beoordeling verzoekschrift	7
7.1	Grondslag intrekking dan wel wijziging van de vergunning	7
7.2	Inhoudelijke aspecten.....	10
7.2.1	Zeer Zorgwekkende Stoffen/ potentieel Zeer Zorgwekkende Stoffen.....	10
7.2.2	Microplastics	11
7.2.3	Zware metalen.....	11
7.2.4	Chemische stoffen.....	12
7.2.5	Voorzorgsbeginsel/gezondheid.....	12
7.2.6	Kaderrichtlijn Water (KRW)	14
8	Zienswijze en adviezen naar aanleiding van verzoekschrift.....	14
9	Conclusie	16
10	Procedure en rechtsbescherming	18
10.1	Procedure.....	18
10.2	Zienswijzen ontwerpbesluit.....	18
10.3	Rechtsbescherming	30
11	Mededelingen	31

BESLUIT INGEVOLGE DE OMGEVINGSWET

1 Onderwerp aanvraag

Het dagelijks bestuur van Waterschap Limburg heeft op 8 juni 2024 (per e-mail) en 10 juni 2024 (fysieke overhandiging) een verzoekschrift tot intrekking dan wel wijzing van de op 15 december 2020 aan Circle Wastewater Services B.V. verleende vergunning voor het lozen van afvalwater afkomstig van de IAZI, gelegen aan de Dalerveltweg 5 te Stein, in het oppervlaktewaterlichaam genaamd de Zijtak Ur ontvangen van de Stichting Milieu in Actie, Etzenraderweg 35, 6454 AP te Jabeek.

Het verzoekschrift is mede ingediend namens:

- [verzoeker 1];
- [verzoekster 2];
- [verzoekster 3];
- [verzoekster 4];
- [verzoeker 5];
- [verzoekster 6];
- [verzoeker 7];
- [verzoeker 8];
- [verzoeker 9];
- [verzoeker 10];
- [verzoeker 11];
- [verzoekster 12];
- [verzoekster 13];
- [verzoekster 14];
- [verzoekster 15];
- De Vereniging Milieudefensie, Nieuwe Looierstraat 31, 1017 VA Amsterdam;
- De Stichting Natuur en Milieufederatie Limburg, Kapellerpoort 1, 6041 HZ Roermond.

2 Conclusie

Op grond van de in dit besluit opgenomen overwegingen wordt het verzoek geweigerd om de op 15 december 2020 aan Circle Wastewater Services B.V. verleende vergunning geheel dan wel gedeeltelijk in te trekken dan wel te wijzigen.

3 Besluit

Gelet op de bepalingen van de Omgevingswet, de uitvoeringsbesluiten behorende bij de Omgevingswet, de Omgevingsregeling, de Waterschapsverordening Waterschap Limburg, de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en onderstaande overwegingen heeft het dagelijks bestuur besloten om het verzoek om de op 15 december 2020 aan Circle Wastewater Services B.V. verleende vergunning voor het lozen van afvalwater afkomstig van de IAZI, gelegen aan de Dalerveltweg 5 te Stein, in het oppervlaktewaterlichaam genaamd de Zijtak Ur geheel dan wel gedeeltelijk in te trekken dan wel te wijzigen, te weigeren.

4 Ondertekening

Het dagelijks bestuur van Waterschap Limburg,
namens deze,

W.G.

W.G.

ir. E.J.M. Keulers MMO
secretaris-directeur

S.M.M. Borgers
Dijkgraaf

5 Aanvraag

5.1 Samenvatting verzoekschrift

In het verzoekschrift wordt verzocht om de op 15 december 2020 aan Circle Wastewater Services B.V. (hierna: Circle) verleende vergunning voor het lozen van afvalwater afkomstig van de IAZI, gelegen aan de Dalerveltweg 5 te Stein, in het oppervlaktewaterlichaam genaamd de Zijtak Ur geheel dan wel gedeeltelijk in te trekken dan wel ambtshalve aan te scherpen.

Het verzoekschrift richt zich met name op het, op zo kort mogelijke termijn, substantieel beperken dan wel beëindigen van de lozing van zorgwekkende en/of vergelijkbaar waterbezwaarlijke stoffen. In het verzoekschrift wordt in het algemeen ingegaan op de schadelijkheid van vergunde stoffen, te weten microplastics, zware metalen en chemische stoffen.

Tevens worden redenen benoemd waarom de verleende vergunning niet in stand zou kunnen blijven:

- Voortschrijdend inzicht over de schadelijkheid van stoffen, waaronder microplastics, zware metalen en chemische stoffen;
- De Omgevingswet: voorzorgsbeginsel, gezondheids criterium, actualisatieplicht;
- De werking van de Kaderrichtlijn Water;
- Zorgplichtartikel 2 Drinkwaterwet;
- Strijd met de mensenrechten;
- Falende handhaving;
- Innovatie filtertechnieken;
- Sociale en economische rechtvaardigheid (het principe van de vervuiler betaalt).

6 Toetsing

6.1 Vergunningplicht

Waterwet

De vergunning uit december 2020 is verleend onder het regime van de Waterwet. Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Voor de vergunde lozing gold voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een vergunningplicht op grond van artikel 6.2 lid 1 sub a Waterwet. Deze grondslag is met de inwerkingtreding van de Omgevingswet komen te vervallen.

Omgevingswet

Het lozen van afvalwater afkomstig van een milieubelastende activiteit op een oppervlaktewaterlichaam is op grond van artikel 5.1, lid 2, sub c en onder 1° Omgevingswet vergunningplichtig. In hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn de milieubelastende activiteiten aangewezen waarvoor deze vergunningplicht geldt.

Paragraaf 3.2.17 van het Bal bevat bepalingen over een 'zuiveringsvoorziening voor ingezameld of afgegeven afvalwater'. Artikel 3.41 van het Bal wijst het exploiteren van een IPPC-installatie voor het behandelen van afvalwater aan als milieubelastende activiteit (hierna: MBA). Artikel 3.42, lid 1, Bal wijst deze MBA bovendien aan als vergunningplichtig.

De lozing vanuit de IAZI valt onder deze MBA en blijft daarmee ook onder de Omgevingswet vergunningplichtig, zo volgt uit artikel 3.42, lid 2 Bal.

Status vigerende vergunning - overgangsrecht

Nu de lozing op grond van de Omgevingswet nog steeds vergunningplichtig is, moet de in december 2020 verleende Waterwetvergunning op grond van artikel 4.13, lid 1 van de Invoeringswet Omgevingswet worden aangemerkt als een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit, voor zover deze vergunning reeds onherroepelijk was. Delen van de verleende Watervergunning zijn nog niet onherroepelijk en op die delen is het oude recht nog van toepassing op grond van artikel 4.3 van de Invoeringswet Omgevingswet. Het verzoekschrift bevat echter een aanvraag om intrekking dan wel wijziging van de Watervergunning die is ingediend na de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Op de behandeling van deze aanvraag is derhalve het recht op grond van de Omgevingswet van toepassing.

6.2 Ontvankelijkheid

Het verzoekschrift is ingediend door achttien verzoekers. Het betreft vijftien particulieren en drie milieuverenigingen/stichtingen; de Vereniging Milieudefensie, de Stichting Natuur en Milieufederatie Limburg en de Stichting Milieu in Actie.

De milieuvereniging- en stichtingen kunnen in elk geval worden aangemerkt als belanghebbende in de zin van artikel 1:2, lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht.

Het verzoekschrift kan daarmee worden aangemerkt als een aanvraag in de zin van artikel 1:3, lid 3 van de Algemene wet bestuursrecht. Het waterschap dient daarom een besluit te nemen naar aanleiding van het verzoekschrift. Met dit weigeringsbesluit wordt hier invulling aan gegeven.

6.3 Vergunning 15 december 2020

Circle zuivert het water van circa 60 fabrieken/installaties die gelegen zijn op het Chemelot-terrein via de Integrale AfvalwaterZuiveringsInstallatie, de IAZI. De vergunde lozing heeft betrekking op de lozing van het effluent van de IAZI. Gezien het aantal fabrieken/installaties dat is aangesloten op de IAZI zijn het zuiveringsproces en de lozing zeer complex van aard.

Begin 2018, ruim voor het verlenen van de vergunning van 15 december 2020, is daarom vooroverleg opgestart op te komen tot een aanvraag. Ondersteunend hieraan is een gezamenlijk traject opgestart, het zogenaamde Mutual Gains Approach (MGA), waarbij stakeholders die een belang hebben bij de afvalwaterlozing van Chemelot betrokken zijn. Het betrof Circle, Waterleiding Maatschappij Limburg, Evides en Dunea (de drie drinkwaterbedrijven die uit de Maas water onttrekken voor de productie van drinkwater), Provincie Limburg (in het kader van de wettelijke coördinatieverplichting tussen Waterwet en Wabo) en Rijkswaterstaat (als waterbeheerder van de Maas).

Parallel aan het ingezette MGA-traject zijn tijdens de totstandkoming van de lozingsvergunning ook de Limburgse milieu- en natuurorganisaties geïnformeerd over de in de vergunning opgenomen eisen en bepalingen.

Het gezamenlijke traject heeft ertoe geleid dat de belangen van de verschillende stakeholders bij het opstellen van de vergunning zorgvuldig zijn gewogen. Met het doorlopen van dit traject heeft het waterschap invulling gegeven aan het zorgvuldigheidsbeginsel dat op grond van artikel 3:2 Awb in acht genomen moet worden bij de voorbereiding van een besluit.

Daarnaast is door het betrekken van de drinkwaterbedrijven tevens expliciet invulling gegeven aan de zorgplicht die op grond van artikel 2 van de Drinkwaterwet door het waterschap in acht genomen dient te worden.

Het MGA-traject heeft geresulteerd in een door alle partijen gedragen advies voor het bevoegd gezag (Waterschap Limburg) voor wat betreft de inhoud van de vergunning.

Gezien de complexiteit van de lozing en het aantal onderzoeksverplichtingen, die mede voortvloeien uit het MGA-traject, is de vergunning niet voor onbepaalde tijd verleend. De vergunning is voor een periode van 7 jaar afgegeven en is inwerking tot en met 31 december 2027. Daarmee is periodieke toetsing van de vergunning geborgd, hetgeen aansluit bij de uitgangspunten van de Kaderrichtlijn Water.

7 Beoordeling verzoekschrift

7.1 Grondslag intrekking dan wel wijziging van de vergunning

De grondslagen voor het intrekken dan wel wijzigen van een omgevingsvergunning zijn opgenomen in artikel 5.39 en 5.40 van de Omgevingswet. Deze bepalingen zijn uitgewerkt in afdeling 8.10 van het Besluit kwaliteit Leefomgeving (Bkl).

In het Bkl zijn algemene (paragraaf 8.10.1) en specifieke gronden (paragraaf 8.10.2 Bkl) opgenomen m.b.t. het intrekken dan wel wijzigen van een omgevingsvergunning. De algemene gronden hebben betrekking op de algemene bevoegdheid om een omgevingsvergunning in te trekken dan wel te wijzigen.

De specifieke gronden zijn toegespitst op omgevingsvergunningen voor bepaalde, specifieke activiteiten. Daarbij is het in sommige gevallen verplicht om een vergunning te wijzigen/in te trekken. In andere gevallen is er sprake van een bevoegdheid tot wijzigen/intrekken.

Ten aanzien van de aan Circle verleende watervergunning kunnen de volgende bepalingen uit het Bkl van toepassing zijn:

- 8.97: algemene gronden - bevoegdheid tot wijzigen voorschriften en intrekking omgevingsvergunning
- 8.98: specifieke gronden - plicht tot bezien omgevingsvergunning in verband met nieuwe BBT-conclusies of nieuw LAP
- 8.99: specifieke gronden - plicht tot wijziging voorschriften in bepaalde gevallen
- 8.100: specifieke gronden - plicht tot intrekking omgevingsvergunning milieubelastende activiteit, lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringstechnisch werk in bepaalde gevallen
- 8.101: specifieke gronden - bevoegdheid tot wijziging omgevingsvergunning milieubelastende activiteit, lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringstechnisch werk ter bescherming van de gezondheid
- 8.102: specifieke gronden - bevoegdheid tot intrekking omgevingsvergunning milieubelastende activiteit, lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringstechnisch werk in verband met een doelmatig beheer van

afvalstoffen of het niet treffen van passende preventieve maatregelen ter bescherming van de gezondheid

Ten aanzien van bovenstaande artikelen geldt het volgende.

Artikel 5.39 Omgevingswet

Artikel 5.39 Omgevingswet regelt wanneer voor het bevoegd gezag de verplichting bestaat de voorschriften van een omgevingsvergunning te wijzigen, respectievelijk de omgevingsvergunning in te trekken. Het artikel bevat uitsluitend verwijzingen naar de gronden zoals opgenomen in het Bkl en de waterschapsverordening.

In de waterschapsverordening van Waterschap Limburg zijn geen intrekingsgronden benoemd. Voor wat betreft de verwijzingen naar het Bkl, zie hieronder.

Artikel 5.40 Omgevingswet

Artikel 5.40 Omgevingswet regelt wanneer voor het bevoegd gezag de bevoegdheid bestaat de voorschriften van een omgevingsvergunning te wijzigen, respectievelijk de omgevingsvergunning in te trekken. Ook hier wordt verwezen naar de gronden zoals opgenomen in het Bkl en de waterschapsverordening. Aanvullend hierop zijn enkele concrete situaties benoemd op grond waarvan het bevoegd gezag *kan* besluiten om de vergunning in te trekken dan wel te wijzigen. In het licht van de vergunde lozing zouden in dit kader de volgende situaties relevant kunnen zijn:

- als gedurende een jaar of een in de vergunning bepaalde langere termijn geen activiteiten zijn verricht met gebruikmaking van de vergunning;
- op verzoek van de vergunninghouder;
- als de omgevingsvergunning voor de samenhangende wateractiviteit respectievelijk de milieubelastende activiteit is ingetrokken.

Voor bovenstaande situaties geldt dat deze niet van toepassing zijn.

Artikel 8.97 Bkl (algemene bevoegdheid intrekken/wijzigen omgevingsvergunning)

Artikel 8.97 bevat de algemene grondslag voor het intrekken/wijzigen van een vergunning. Dit kan op basis van de gronden waarop de aanvraag om een omgevingsvergunning voor die activiteit geweigerd had kunnen worden. Deze gronden zijn opgenomen in hoofdstuk 8 van het Bkl. Het bevoegd gezag mag de bevoegdheid om een vergunning in te trekken alleen gebruiken als niet kan worden volstaan met het wijzigen van de aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften.

Op basis van de aard van de lozing in relatie tot het belangenkader/gronden zoals benoemd in hoofdstuk 8 Bkl bestaat er geen aanleiding, laat staan een noodzaak, om de vergunning in te trekken dan wel te wijzigen. Voor een nadere inhoudelijke onderbouwing wordt verwezen naar paragraaf 7.2 en 7.3 van dit besluit.

Artikel 8.98 en 8.99 (plicht tot wijziging omgevingsvergunning BBT/ontwikkelingen)

Artikel 8.98 Bkl betreft de verplichting om voor een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit of een lozingsactiviteit binnen vier jaar na de bekendmaking van een nieuwe of herziene BBT-conclusie te toetsen of de aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften voldoen aan die nieuwe BBT-conclusie. Met dit artikel wordt invulling gegeven aan de actualiseringsplicht zoals vastgelegd in artikel 5.38 Ow.

Indien uit de toetsing volgt dat de omgevingsvergunning niet met de nieuwe BBT-conclusie in overeenstemming is, dan moet het bevoegd gezag op grond van art. 8.99 lid 2 binnen dezelfde periode van vier jaar de voorschriften wijzigen.

Sinds de inwerkingtreding van de vergunning uit december 2020 zijn er geen relevante nieuwe BBT-conclusies gepubliceerd.

Daarnaast benoemt artikel 8.99 nog andere redenen om de omgevingsvergunning te wijzigen:

- andere concrete 'ontwikkelingen',
- indien de in de omgevingsvergunning opgenomen emissiegrenswaarden ontoereikend zijn,
- het voorkomen van ongevallen',
- nieuwe of gewijzigde Europese omgevingswaarden.

De lozing vanuit de IAZI is, alvorens deze in december 2020 is vergund, uitvoerig getoetst aan alle juridisch vereiste toetsingskaders.¹ Daarbij zijn ook de emissiegrenswaarden getoetst. Op grond van de toetsingskaders was er geen reden om de vergunning te weigeren.

Het geheel aan stoffen dat via het effluent wordt geloosd, is bij het opstellen van de vergunning getoetst aan de hand van het uitvoeren van de Algemene BeoordelingsMethodiek, toetsing aan BBT(+) en de immissietoets. De lozing is daar waar noodzakelijk gereguleerd via voorschriften die aan de vergunning verbonden zijn. De vergunning bevat voorschriften m.b.t. de normering van stoffen, het uitvoeren van een chemische screening en biomonitor, bemonsterings- en analyseverplichtingen en het melden van ongewone voorvallen en voorzienbare bijzondere bedrijfsomstandigheden. Tevens is voorzien in diverse onderzoeksverplichtingen (o.a. microplastics en chemieloos koelwater conditionering). De onderzoeken die op basis van de onderzoeksverplichtingen uitgevoerd moeten worden, zijn nog niet voltooid/volledig. Uit de onderzoeken zal moeten volgen of er nieuwe technieken beschikbaar zijn die toepasbaar zijn op de lozing van het effluent van de IAZI. Tevens zal uit de onderzoeken naar voren moeten komen of eventuele technieken geschikt zijn voor implementatie in de bedrijfsvoering van de betreffende fabrieken/installaties/IAZI.

Na oplevering van de onderzoeken zal gezien worden of er nieuwe technieken beschikbaar zijn die maken dat wijziging van de vergunning noodzakelijk is.

De nieuwe technieken t.a.v. plastics zoals benoemd in het verzoekschrift zijn niet concreet vertaald naar de installaties/fabrieken op het Chemelotterrein. Daarmee is er sprake van onvoldoende onderbouwing om de vergunning te wijzigen.

In dit kader wordt ook verwezen naar de paragraaf 7.2 van dit besluit waarin nader wordt ingegaan op de toetsing van microplastics, zware metalen en andere chemische stoffen.

Daarnaast is er geen aanleiding om technieken voor te schrijven ter voorkoming van ongevallen. Ook is er geen sprake van nieuwe gewijzigde Europese omgevingswaarden.

Het artikel is daarmee dan ook niet van toepassing en vormt geen aanleiding om de voorschriften van de Watervergunning te wijzigen.

¹ Zie ook p. 41 vergunning december 2020.

Artikel 8.100 Bkl (plicht tot intrekking omgevingsvergunning BBT)

Op grond van artikel 8.100 is het bevoegd gezag verplicht om ambtshalve de omgevingsvergunning in te trekken als door wijziging van de vergunningvoorschriften het niet mogelijk is om te bereiken dat de best beschikbare technieken worden toegepast (cfr. artikel 8.99).

Zoals uit de vergunning van 15 december 2020 volgt voldoet de vergunde lozing aan BBT. Zoals hiervoor reeds is toegelicht ten aanzien van artikel 8.99, bestaat er geen aanleiding om voorschriften te verbinden aan de Watervergunning, vanwege nieuwe BBT. Gelet daarop is deze intrekkinggrond daarmee evenmin aan de orde.

Artikel 8.101 Bkl (bevoegdheid wijziging vergunning gezondheid)

Het bevoegd gezag kan de voorschriften van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit, een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringstechnisch werk wijzigen in verband met het treffen van passende preventieve maatregelen ter bescherming van de gezondheid als bedoeld in artikel 4.22, lid 2, onder b, van de wet.

Voor de inhoudelijke beoordeling ten aanzien van het aspect gezondheid wordt verwezen naar paragraaf 7.2.5 waarin wordt ingegaan op voorzorgsbeginsel/gezondheid. Hieruit volgt dat er geen aanleiding is om de vergunning in te wijzigen.

Artikel 8.102 Bkl (bevoegdheid tot intrekken vergunning gezondheid)

Dit artikel bevat twee specifieke gronden waarop het bevoegd gezag de vergunning kan intrekken: 1. Doelmatig beheer van afvalstoffen en 2. bescherming van de gezondheid.

Op basis van het evenredigheidsbeginsel kan het bevoegd gezag pas overgaan tot intrekking van de omgevingsvergunning als niet kan worden volstaan met wijziging van de voorschriften.

Voor de inhoudelijke beoordeling ten aanzien van het aspect gezondheid wordt verwezen naar paragraaf 7.2.5 voorzorgsbeginsel/gezondheid. Hieruit volgt dat er geen aanleiding is om de vergunning in te trekken.

7.2 Inhoudelijke aspecten

In het verzoekschrift worden diverse inhoudelijke argumenten aangedragen op grond waarvan de vergunning geheel dan wel gedeeltelijk ingetrokken dan wel aangescherpt zou moeten worden.

Hieronder wordt op elk van deze redenen (al dan niet geclusterd) ingegaan. Daarbij wordt een andere indeling aangehouden dan in het verzoekschrift is gehanteerd.

7.2.1 Zeer Zorgwekkende Stoffen/ potentieel Zeer Zorgwekkende Stoffen

Het verzoekschrift heeft tot doel om de lozing van zorgwekkende of vergelijkbare waterbezwaarlijke stoffen op zo kort mogelijke termijn te stoppen dan wel substantieel te beperken.

Bij het opstellen van de vergunning van Circle is de Algemene BeoordelingsMethodiek (ABM) toegepast. De ABM maakt deel uit van het algemene waterkwaliteitsbeleid en is een methodiek waarmee de waterbezwaarlijkheid van stoffen en mengsels ingedeeld kan worden in klassen (Z, A, B of C). De ABM is aangewezen als BBT document. Op grond van ABM geldt voor Z- stoffen dat moet worden gestreefd naar een nullozing. Ook voor A-stoffen geldt dat moet worden gestreefd naar een nullozing².

² Zie p. 23 en 25 Algemene BeoordelingsMethodiek (ABM) 2016.

De watervergunning bevat een voorschrift (26) met de verplichting om Z- en A-stoffen te minimaliseren. Daarnaast heeft voorschrift 26 ook betrekking op de reductie van pZZS, potentieel Zeer Zorgwekkende Stoffen. Daarmee wordt vooruitgelopen op landelijk beleid en invulling gegeven aan het voorzorgbeginsel. De watervergunning voldoet daarmee (meer dan) aan het landelijk beleid. Er is geen aanleiding om de wens van de indieners van het verzoekschrift om de lozing van zorgwekkende of vergelijkbare waterbezwaarlijke stoffen op korte termijn te stoppen dan wel beperkt te honoreren, zeker nu dit ook in strijd zou zijn met de rechtszekerheid.

7.2.2 Microplastics

Verzoekers geven aan dat micro- en nanoplastics een algemeen erkende toenemende bron van vervuiling zijn in het wereldmilieu. Daarnaast zijn deze plastics persistent (niet afbreekbaar) en verbinden ze zich met andere toxische stoffen en hopen daarmee op in levende organismen. Microplastics komen in de voedselketen terecht. Verschillende onderzoeken zijn gestart om de gezondheidseffecten van microplastics voor de mens in kaart te brengen. Volgens deze onderzoeken is duidelijk dat nano- en microplastics een negatieve invloed hebben op de gezondheid van de mens. Verzoekers geven ook aan dat bepaalde filtratietechnieken in toenemende mate erin slagen om microplastics te filteren.

Ten tijde van het verlenen van de vergunning in 2020 was er vrij weinig bekend over de schadelijkheid van microplastics. Daarom is in de vergunning een onderzoeksverplichting opgenomen voor identificatie, herkomst en eventuele verdere reductie van deze stoffen (voorschrift 36). In 2020 is de hoeveelheid plastics ingeschat op ongeveer 14.000 kilogram worstcase. Voor plastics bestaan op dit moment geen normen. Daarmee is de schadelijkheid van plastics momenteel niet inzichtelijk. Analysemethoden zijn nog volop in ontwikkeling en nog niet gestandaardiseerd en kunnen verschillend zijn voor drinkwater, oppervlaktewater of afvalwater. Daarnaast is er in de wetenschap nog geen consensus over de mogelijke toxiciteit van microplastics. Zie in dit kader ook de adviezen van Rijkswaterstaat en de drinkwaterbedrijven (paragraaf 8).

Het wijzigen dan wel intrekken van een vergunning vereist een gedegen onderbouwing. Nadat het onderzoek op grond van voorschrift 36 door Circle is afgerond zal beoordeeld worden of er aanleiding is om de vergunning te wijzigen dan wel gedeeltelijk in te trekken. Vooralsnog is er echter geen aanleiding om de watervergunning te wijzigen of in te trekken.

7.2.3 Zware metalen

Het verzoekschrift stelt dat zware metalen toxisch zijn en dus negatieve effecten kunnen hebben op de gezondheid van de mens. Daarnaast transporteert water de zware metalen en deze dringen daardoor binnen in de voedselketen. De lozing van Circle omvat een breed arsenaal aan zware metalen waaronder een aantal Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en is daarmee schadelijk voor de gezondheid. De verzoekers stellen dat de zware metalen door voortschrijdende filtertechnieken steeds beter uit afvalwater gefilterd kunnen worden.

Alle zware metalen in de watervergunning zijn getoetst aan BBT (Best beschikbare technieken), ABM en de immissietoets. Voor een aantal metalen is een verdere reductieverplichting opgenomen in de vergunning. Voor de meeste metalen geldt dat deze ook via het kanaalwater worden ingenomen en via de IAZI weer worden geloosd. Dit kanaalwater betreft water afkomstig van de Maas. Een deel van

de metalen dat door Circle wordt geloosd is dus niet afkomstig van de fabrieken/processen van Circle. Bovendien wordt met de watervergunning voldaan aan het toetsingskader en bestaat er – mede gelet op de rechtszekerheid – geen aanleiding om de watervergunning in te trekken.

7.2.4 Chemische stoffen

Het verzoekschrift stelt dat naast de lozing van microplastics en zware metalen, de lozingsvergunning nog ruimte biedt aan de lozing van nog eens vele honderden andere chemische stoffen. De uitwerking van deze stoffen op gezondheid van de mens en het milieu is niet altijd en zeker niet volledig bekend. De regeling REACH kent ernstige tekortkomingen. Daarnaast worden er nog een duizendtal onbekende stoffen in het effluent aangetroffen. Deze stoffen zijn niet voldoende genormeerd of is er sprake van nieuwe informatie over de schadelijkheid, bijvoorbeeld PFAS. Individuele chemische stoffen kunnen dan wel ‘veilig’ genormeerd zijn maar combinaties van ‘veilige’ stoffen kunnen alsnog tot toxische mengsels leiden.

Op basis van de vergunning uit december 2020 zijn 631 stoffen vergund. Deze zijn benoemd in de stoffenlijst (bijlage 4). Daarnaast zijn er tot heden conform voorschrift 27 en 29 ongeveer 1074 onbekende stoffen aangetroffen in het effluent. Deze stoffen worden aangetroffen op basis van de via de vergunning verplichte screeningen op het effluent van de IAZI.

Het aantreffen van een deel van deze stoffen is niet op voorhand te koppelen aan het gebruik van deze stoffen binnen de Chemelot Site. Het is mogelijk dat deze stoffen via de intrek van het kanaalwater in het effluent van de IAZI geraken. Daarnaast is het mogelijk dat een deel van de onbekende stoffen toch niet zo onbekend zijn als ze lijken en toch op de stoffenlijst staan. Het is namelijk nog niet mogelijk om alle stoffen die op de stoffenlijst staan te analyseren.

De huidige vergunning is een unieke vergunning op stofniveau die verder gaat dan andere watervergunningen in Nederland en de Europese Unie (stroomgebied van de Maas). De Nederlandse overheid stelt milieukwaliteits- en drinkwaternormen vast voor individuele stoffen. Hierbij wordt geen rekening gehouden met mogelijke toxische effecten van stoffen in het afvalwater of effluent van de IAZI die met elkaar reageren tot een andere stof. Om hier toch inzicht in te krijgen heeft Circle een biomonitor op het effluent van de IAZI laten installeren zodat eventuele toxische effecten van de lozing tijds kunnen worden opgemerkt. Daarnaast laat Circle viermaal per jaar het effluent van de IAZI testen op mogelijke toxiciteit (op vijf trofische niveaus). De vergunning voorziet daarmee in verdergaande eisen dan op basis van landelijk beleid noodzakelijk is. Daar komt bij dat in het verzoekschrift op geen enkele manier is onderbouwd welke chemische stoffen uit de watervergunning dan niet geloosd zouden mogen worden of hoe hoog die waarde zou mogen zijn. Gelet op het detailniveau van de vergunning en de inspanningen die Circle levert met betrekking tot het in kaart brengen en beperken van de lozing van chemische stoffen, bestaat er geen aanleiding om de watervergunning te wijzigen of in te trekken.

7.2.5 Voorzorgsbeginsel/gezondheid

Verzoekers zijn van mening dat door verankering van het voorzorgsbeginsel, gezondheids criterium en de actualisatieplicht in de Omgevingswet er een instrumentarium is dat bruikbaar kan zijn bij tussentijdse wijzigingen van de vergunning van Circle.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. In artikel 5.32 van de Omgevingswet is de mogelijkheid opgenomen om een omgevingsvergunning uit voorzorg te weigeren.

Van deze mogelijkheid kan alleen gebruik gemaakt worden indien er sprake is van 'bijzondere omstandigheden waardoor het verlenen van de vergunning zou leiden tot ernstige nadelige of mogelijk ernstig nadelige gevolgen voor de gezondheid'.

In de Memorie van Toelichting³ bij dit artikel worden voorbeelden van een 'bijzondere omstandigheid' benoemd namelijk Q koorts en vogelgriep. Daarbij is aangegeven dat een vergunning op grond van deze bepaling alleen geweigerd kan worden als er plotseling bijzondere omstandigheden optreden die maken dat vergunningverlening op dat moment niet in de rede ligt. Wanneer de bijzondere omstandigheid zich niet meer voordoet, zou de vergunning alsnog kunnen worden verleend.

Op grond van bovenstaande is er in geval van lozing van Circle geen sprake van een bijzondere omstandigheid.

Ten tijde van het verlenen van de vergunning was het voorzorgsbeginsel nog niet expliciet verankerd in Waterwet. Op basis van jurisprudentie is gebleken dat het bevoegd gezag ten aanzien van het voorzorgsbeginsel beoordelingsruimte heeft. Dit betekent dat het bevoegd gezag een vergunning op grond van het voorzorgsbeginsel niet uit voorzorg kan weigeren, maar slechts bevoegd is om te toetsen of de weigering in het belang van het milieu is. Toetsing dient plaats te vinden aan de hand van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten.

Bij het verlenen van de vergunning van 15 december 2020 is naast de bekende 631 stoffen nadrukkelijk ook aandacht geweest voor onbekende stoffen. Voor de aangevraagde, bekende stoffen geldt dat deze getoetst zijn op basis van de juridisch verplichte toetsingskaders: de Algemene BeoordelingsMethodiek, BBT en de immissietoets. Daarbij heeft de toetsing op stofniveau plaatsgevonden, hetgeen uniek is en er hierdoor meer dan gemiddeld inzicht in de lozing is ontstaan. Daarnaast omvat de vergunning het vereiste om voor ZZS, pZZS en A-stoffen te streven naar een nullozing en ook de B- en C-stoffen te reduceren.

Voor wat betreft de onbekende stoffen voorziet de vergunning in verplichte screeningsonderzoeken. Met betrekking tot de onderzoeken naar onbekende stoffen vindt er tussen Circle, de drinkwaterbedrijven en het waterschap afstemming plaats over de te gebruiken screeningmethoden en worden onderling de resultaten gedeeld teneinde te komen tot een prioritering voor de identificatie van stoffen.

Buiten het feit dat er geen sprake is van een bijzondere omstandigheid in de zin van artikel 5.32 Omgevingswet, is het hierdoor ook niet proportioneel om de vergunning/gehele lozing op basis van het voorzorgsbeginsel te weigeren vanwege opkomende stoffen.

Daarnaast is de lozing van onbekende stoffen dagelijkse praktijk en niet uniek voor Circle.

Integendeel, door de stofbenadering is er sprake van meer dan gemiddeld inzicht in lozing.

Bescherming van de gezondheid komt ook voor bij de intrekkings- en wijzigingsmogelijkheden in hoofdstuk 8 Bkl. Zoals hiervoor in paragraaf 7.1 is toegelicht, is er geen aanleiding om gebruik te maken van deze bevoegdheden.

³ Staatsblad 2018, nr. 292, p. 251.

Met opname van voorschrift 29 in de vergunning (opkomende stoffen) wordt invulling gegeven aan het voorzorgsbeginsel door extra onderzoek te eisen. Hierdoor wordt ontwikkeling van kennis van onzekere risico's bevorderd, kan onzekerheid worden weggenomen en de ontwikkeling van concrete normen mogelijk worden gemaakt. Inzicht in onbekende stoffen wordt verkregen via monitoring (voorschrift 27 en 29 vergunning).

Op grond van bovenstaande is weigering van de vergunning op grond van het voorzorgsbeginsel niet aan de orde en zou dit in strijd zijn met de rechtszekerheid. Ook bestaat er geen aanleiding om de vergunning te wijzigen.

7.2.6 Kaderrichtlijn Water (KRW)

De verzoekers geven uitleg over de werking van de KRW en stellen dat de lozing van 631 grotendeels aantoonbaar schadelijke chemische stoffen, onduidelijke effecten van chemische cocktails met daarnaast duizenden onbekende chemische stoffen niet bijdraagt aan de noodzakelijke verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van de Maas maar slechts verder afbreuk doet. De verzoekers vragen zich af of dit voor WL geen aanleiding geeft om de vergunning te wijzigen.

De lozing van het effluent van de IAZI vindt plaats op het regionale oppervlaktewater genaamd de Zijtak Ur waarna het terecht komt in het Rijkswater genaamd de Grensmaas. De Grensmaas is door het Rijk aangewezen als een KRW-waterlichaam. Als er een lozing plaatsvindt op een KRW-waterlichaam dient de KRW-toets doorlopen te worden. De KRW-toets heeft ten tijde van het afgeven van de vergunning plaatsgevonden en is summier beschreven in de lozingsvergunning. Uit de second opinion van Van der Feltz is gebleken dat er geen aanleiding is om de uitgevoerde toets in twijfel te trekken.⁴

Uit recent onderzoek in samenwerking met Rijkswaterstaat is gebleken dat de KRW normoverschrijdende stoffen nauwelijks door Circle worden geloosd.

De KRW-toets zal nadrukkelijk onderdeel uitmaken van de nieuw te verlenen vergunning per 1 januari 2028. Op dit moment bestaat er echter geen aanleiding om vanwege de normen in de KRW de watervergunning in te trekken of te wijzigen.

8 Zienswijze en adviezen naar aanleiding van verzoekschrift

Het verzoek tot intrekking/wijziging van de vergunning is door een derde, niet zijnde de vergunninghouder Circle, ingediend. Circle is daarom in de gelegenheid gesteld om een zienswijze uit te brengen. Gezien hun belangen zijn daarnaast Rijkswaterstaat en de drinkwaterbedrijven in de gelegenheid gesteld een advies uit te brengen.

Zienswijze Circle

Circle is op grond van artikel 4:8 Awb in de gelegenheid gesteld om een zienswijze uit te brengen naar aanleiding van het verzoekschrift.

Op 26 augustus 2024 heeft Circle een zienswijze ingediend. Hierin geeft Circle aan dat de verleende vergunning de meest gedetailleerde, transparante en stringente lozingsvergunning van Nederland is. Daarnaast wordt in de zienswijze aangehaald dat voor het opstellen van de vergunning een

⁴ Paragraaf 7.4 advies Van der Feltz Advocaten, 20 maart 2024.

gezamenlijk *Mutual Gains Approach*-traject is gevolgd. Hierbij zijn alle drinkwaterbedrijven van het stroomgebied van de Maas alsook Rijkswaterstaat en de Provincie Limburg betrokken. Het MGA-traject heeft geleid tot een door alle partijen gedragen advies over de opzet en de inhoud van de vergunning hetgeen geresulteerd heeft in een vergunning op stofniveau. Alle vergunde stoffen zijn getoetst aan de ABM en de immissietoets. Tevens voorziet de vergunning in de identificatie van onbekende stoffen en wordt de toxiciteit van het effluent continu bewaakt.

Stofnormen en gebruikte technieken (BBT) worden volgens Circle continu gezien en herzien om aan de wettelijk vereiste reductie- en saneringsverplichtingen te voldoen.

Als laatste wordt in de zienswijze verwezen naar de 'second opinion' die is opgesteld door Van der Feltz advocaten over de inhoud en totstandkoming van de vergunning. Hieruit is gebleken dat de vergunning op de juiste gronden is afgegeven en dat alle juridische mogelijkheden tot het reduceren van de lozing van schadelijke stoffen binnen de vigerende wettelijke kaders en normen, waaronder het voorzorgsbeginsel, zijn benut.

Er zijn naar het oordeel van Circle dan ook geen omstandigheden of ontwikkelingen op grond waarvan de vergunning ingetrokken of gewijzigd dient te worden. Ook het verzoekschrift geeft naar mening van Circle geen aanleiding om de vergunning in te trekken dan wel te wijzigen.

Advies Rijkswaterstaat

RWS geeft aan dat er ten tijde van het verlenen van de vergunning weinig bekend was over plastics en dit geresulteerd heeft in de onderzoeksverplichting zoals opgenomen in de vigerende vergunning. Inmiddels is er meer vooruitgang geboekt voor wat betreft een analysemethode om plastics te meten.

Omdat er nog geen norm voor plastics is, is de schadelijkheid moeilijk te bepalen. Aan de hand van nieuwe technieken zou invulling gegeven kunnen worden aan het voorzorgsbeginsel.

Voor wat betreft de zware metalen wordt benoemd dat alle vergunde metalen zijn getoetst aan BBT en de immissietoets. Daarnaast zijn voor sommige metalen reductieverplichtingen opgenomen.

Voor alle 631 vergunde stoffen geldt dat een ecologische en drinkwatertoetswaarde is afgeleid op basis van de, op het moment van vergunningverlening, beschikbare informatie. Nieuwe informatie dient meegenomen te worden bij het opstellen van de nieuwe vergunning. Daarbij wordt aangetekend dat het een gegeven is dat de beschikbare informatie van stoffen soms beperkt is. De combinatie van stoffen die alsnog toxiciteit veroorzaken, wordt ondervangen door voorschrift 28 waarin de biologische monitoring van het effluent is verplicht. Het is bestaand beleid dat een 5-jaarlijkse rapportageplicht geldt voor Zeer Zorgwekkende Stoffen, waarbij dan eventuele nieuwere betere technieken worden meegewogen.

Voor wat betreft de KRW wordt onderschreven dat in de vergunning van 2020 de KRW-stoffen niet expliciet benoemd zijn. Geconstateerd wordt dat de KRW-stoffen die door Circle worden geloosd geen significante bijdrage leveren v.w.b. de in de Grensmaas aangetroffen normoverschrijdende KRW-stoffen. De KRW-stoffen zullen in de nieuw op te stellen vergunning nadrukkelijker aan bod komen.

Samenvattend concludeert RWS dat gemiddeld 3 jaar nodig is om gedegen vooroverleg te voeren om inzicht te krijgen in nieuwe technieken die eventueel opgenomen zouden kunnen worden in de

nieuwe vergunning. Het ambtshalve wijzigingen van een vergunning vereist een gedegen onderbouwing en waarvoor onderzoek vereist is. Gelet hierop zal het nu aanpassen van de vergunning weinig tijdswinst opleveren ten opzichte van de opgestelde planning om te komen tot een nieuwe vergunning (start vooroverleg begin 2025). Op basis van de argumenten zoals benoemd in het verzoekschrift ziet RWS dan ook geen aanleiding om de vergunning in te trekken dan wel te wijzigen.

Advies drinkwaterbedrijven

Het advies van de drinkwaterbedrijven luidt als volgt: “Op basis van de huidige informatie is de verwachting dat microplastics waarschijnlijk niet zo’n groot probleem zijn voor de drinkwaterbedrijven omdat de zuiveringen er juist op gericht zijn om deeltjes van deze grootte te verwijderen. Over nanoplastics weten we echter nog onvoldoende om een duidelijk standpunt in te nemen. Met name de onbekendheid over mogelijke gezondheidseffecten, het feit dat er nog geen gevalideerde meetmethode beschikbaar is en er nog geen duidelijke normen hierover bestaan waar we aan kunnen refereren maakt dat met name onderzoek naar deze categorie plastics landelijke aandacht verdient.”

9 Conclusie

De vergunning van Circle betreft een complexe en zeer gedetailleerde vergunning. De complexiteit van de vergunning hangt samen met de complexiteit en verwevenheid van de lozingen vanuit bedrijfsprocessen van de vele fabrieken/installaties die op het Chemelotterrein gelegen zijn op de IAZI.

Het verzoekschrift richt zich op het (gedeeltelijk) intrekken dan wel wijzigen van de op 15 december 2020 aan Circle verleende vergunning.

Het intrekken dan wel wijzigen van een vergunning is op grond van de Omgevingswet aan voorwaarden gebonden. Voor toepassing van deze instrumenten geldt dat er een deugdelijke motivering aan ten grondslag dient te liggen die daarnaast toegespitst dient te zijn op de lozing vanuit de IAZI. Deze onderbouwing kan vaak pas verkregen worden via gedegen onderzoek. Voor het toepassen van de intrekkingsbevoegdheid geldt daarnaast dat deze mogelijkheid alleen bestaat indien niet volstaan kan worden met het wijzigen van de voorschriften. Op dit moment bestaat er geen aanleiding om van de intrekkings- of wijzigingsbevoegdheid gebruik te maken.

Het verzoekschrift benoemt zeer veel onderwerpen die naar mening van verzoekers aanleiding vormen om de vergunning in te trekken dan wel te wijzigen. Het betreft echter veelal algemene informatie over de schadelijkheid van zware metalen, microplastics en andere chemische stoffen. Daarbij worden ook gezondheidsrisico’s van stoffen aangehaald die geen verband houden met het milieucompartiment ‘water’ waardoor het verband met de lozing van Circle op onderdelen ontbreekt.

Daarnaast worden enkele algemene principes aangehaald zoals het voorzorgbeginsel, de actualisatieplicht en de falende handhaving.

In het verzoekschrift is niet concreet benoemd op welke vergunde stoffen het verzoek om intrekking betrekking heeft. Ook is niet benoemd welke specifieke voorschriften van de vergunning gewijzigd zouden moeten worden en wat de wijzigingen zouden moeten behelzen. Een concrete vertaling van

de aangedragen informatie naar de lozing van de IAZI dan wel naar de vergunningvoorschriften die intrekking/wijziging van specifieke voorschriften zou rechtvaardigen ontbreekt.

Het niet gemotiveerd en selectief intrekken/wijzigen van voorschriften op grond van het verzoekschrift zou tot rechtsonzekerheid leiden voor de vergunninghouder.

Daarnaast zou een eventuele wijziging naar aanleiding van het verzoekschrift in strijd zijn met het evenredigheidsbeginsel, zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel. Gezien de complexiteit en samenhang van de bedrijfsprocessen van de vele fabrieken en installaties van de lozing is een gedegen voorbereiding noodzakelijk. Bovendien geeft het verzoekschrift geen aanleiding om gebruik te maken van de wijzigings- en intrekkingsbevoegdheden.

Het verzoekschrift lijkt te willen voorzien in fundamentele wijzigingen van de vergunning, zonder dat is gespecificeerd welke wijzigingen dit zouden moeten zijn. De ervaring heeft geleerd dat een zorgvuldige voorbereiding van fundamentele wijzigingen van de vergunning, mede gezien de noodzakelijke integrale beoordeling en de weging van de belangen van alle stakeholders, veel tijd in beslag neemt. Daarnaast is onderzoek naar de effecten van de wijzigingen voor de vergunninghouder (technische uitvoerbaarheid, kosteneffectiviteit, etc.) en daarmee de proportionaliteit een vereiste, zeker als er strengere normen worden gehanteerd dan noodzakelijk is⁵. Deze informatie dient veelal door de vergunninghouder te worden verstrekt.

Uit het verzoekschrift volgt op geen enkele wijze dat met bovenstaande aspecten rekening is gehouden.

Gezien de beperkte looptijd van de vergunning (tot en met 31 december 2027) in combinatie met enkele nog niet afgeronde onderzoekverplichtingen (plastics en chemie vrij koelwaterconditioneren) is het te rechtvaardigen dat nieuwe informatie/ontwikkelingen in het kader van de nieuwe vergunning worden meegewogen.

De geraadpleegde adviseur RWS adviseert daarnaast om niet tegemoet te komen aan het verzoekschrift en de vergunning ongewijzigd in stand te laten.

Gelet op dit alles is geconcludeerd dat het op basis van de eisen alsmede het voorzorgsbeginsel, gezondheids criterium en de actualisatieplicht zoals opgenomen in de Omgevingswet en het Besluit kwaliteit leefomgeving, niet mogelijk is om de watervergunning in te trekken. Voorts bestaat er gelet op de eisen die gelden voor een wijziging van een vergunning, evenmin aanleiding om de voorschriften van de watervergunning te wijzigen. Het voortschrijdend inzicht over de schadelijkheid van verschillende stoffen, maar ook de innovatie in filtertechnieken is nog niet zodanig, dat de watervergunning – die al gedetailleerder is dan op grond van de wet- en regelgeving is vereist⁶ – gewijzigd of ingetrokken dient te worden. Daar komt bij dat in de watervergunning de normen en verplichtingen uit de Kaderrichtlijn Water zijn toegepast en dat tevens wordt voldaan aan de zorgplicht uit artikel 2 Drinkwaterwet. Voorts bestaat er geen strijd met de mensenrechten of strijd met het beginsel de vervuiler betaalt. Van falende handhaving is evenmin sprake.

⁵ Rb. Limburg, 5 juli 2024, ECLI:NL:RBLIM:2024:4041, r.o. 15.1.

⁶ [Actuele lozingsvergunningen hard nodig om waterkwaliteit Maas te beschermen – RIWA-Maas](#)

Het verzoek om de op 15 december 2020 aan Circle verleende vergunning geheel dan wel gedeeltelijk in te trekken dan wel te wijzigen wordt geweigerd.

Totstandkoming nieuwe vergunning

De vigerende vergunning is verleend tot 31 december 2027. De complexiteit en omvang van de vergunning, de af te wegen belangen van alle stakeholders en de in acht te nemen zorgvuldigheid maakt dat het vooroverleg voor het verlenen van een nieuwe vergunning meerdere jaren in beslag neemt.

Het vooroverleg om op 1 januari 2028 te komen tot een nieuwe vergunning, zal dan ook in 2025 worden opgestart. Daarnaast zal wederom een MGA-traject worden gevolgd waarin alle stakeholders hun belangen onder de aandacht kunnen brengen.

De resultaten van de onderzoeksverplichtingen uit de vigerende vergunning (o.a. plastics, onbekende stoffen, reductie van Z en A-stoffen) zullen nadrukkelijk worden meegewogen bij het opstellen van de nieuwe vergunning. Dit alles moet leiden tot een nieuwe vergunning per 1 januari 2028.

10 Procedure en rechtsbescherming

10.1 Procedure

Het dagelijks bestuur van Waterschap Limburg heeft op 8 juni 2024 (per e-mail) en 10 juni 2024 (fysieke overhandiging) het verzoekschrift ontvangen.

Het verzoekschrift is ter advisering voorgelegd aan Rijkswaterstaat, de drinkwaterbedrijven en ook aan vergunninghouder.

Op de voorbereiding van dit besluit is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Awb van toepassing. De procedure is dientengevolge uitgevoerd overeenkomstig het bepaalde in afdeling 3.4 van de Awb.

Gelet op het feit dat het verzoek om de vergunning geheel dan wel gedeeltelijk in te trekken of te wijzigen wordt geweigerd is coördinatie op grond van afdeling 3.5 Awb niet aan de orde.

10.2 Zienswijzen ontwerpbesluit

Op grond van artikel 16.23 Omgevingswet kan eenieder gedurende een periode van zes weken vanaf de dag waarop het ontwerpbesluit ter inzage is gelegd, schriftelijk of mondeling een zienswijze over het ontwerp weigeringsbesluit indienen.

Het ontwerpbesluit heeft vanaf 17 oktober 2024 tot en met 27 november 2024 ter inzage gelegen. Er is gedurende de inzageperiode een zienswijze naar voren gebracht.

Zienswijze

Naar aanleiding van het ontwerpbesluit heeft de Stichting Milieu in Actie op 22 november 2024 (per e-mail) en op 27 november 2024 (fysieke overhandiging) een zienswijze ingebracht. Hierna zal de inhoud van de zienswijze (samengevat) worden weergegeven, waarna er per onderdeel op zal worden gereageerd. Daarbij zal specifiek worden ingegaan op de elementen uit de zienswijze die relevant zijn voor het hiervoor uitgebreid beschreven toetsingskader (zie paragraaf 7). De zienswijze is in volle omvang bij de definitieve besluitvorming betrokken.

In de zienswijze wordt gesteld dat het ontwerp weigeringsbesluit niet op alle onderdelen van het verzoekschrift ingaat. Daarbij wordt aangegeven dat de volgende onderwerpen niet aan bod zijn gekomen:

- falende handhaving door Waterschap Limburg;
- nonchalant optreden van de vergunninghouder;
- het gezondheids criterium en de actualisatieplicht;
- het recht op een schone, gezonde en duurzame leefomgeving als mensenrecht;
- de specifieke bescherming die de Grensmaas als Natura 2000 gebied zou moeten genieten en
- de wijze waarop de verdunningsfactor is gehanteerd.

Bovenstaande onderwerpen worden in de zienswijze in verband gebracht met:

- de periodieke toetsing aan de KRW;
- de inhoudelijk toetsing aan de KRW in relatie tot de immissietoets;
- het creëren van een stand still/de eigen interpretatie door het waterschap van het actualiseringsbeginsel;
- de wijze van afhandeling van rapportages op grond van verplichtingen uit de vergunning/onvoldoende functionerend stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving in Nederland;
- de restrictieve interpretatie van het voorzorgsbeginsel;
- de inname van stoffen via het kanaalwater;
- het ontbreken van monitoring door het waterschap en
- het falen van het huidige beoordelingssysteem.

Tevens wordt in de zienswijze aangegeven dat het als een omissie wordt gezien dat in het ontwerpbesluit niet is aangegeven of de particuliere verzoekers als belanghebbenden gekwalificeerd worden.

Onderdeel 1 zienswijze: periodieke toetsing aan de KRW

Kort samengevat luidt de zienswijze als volgt:

Periodieke toetsing aan de KRW is NIET geborgd als de eerste toetsing plaats vindt op het moment dat de doelen van de KRW al bereikt moeten zijn. Hierdoor legitimeert het waterschap een 'stand still' van 7 jaar en geeft het waterschap een geheel eigen interpretatie aan het actualiseringsbeginsel. Voortschrijdend inzicht in stoffen, technieken en mogelijke ontwikkelingen in maatschappij/rechtspraak worden genegeerd. Uit feitelijk handelen van het waterschap blijkt acceptatie van het feit dat het KRW-doel van 2027 niet gehaald wordt. Het waterschap stelt zichzelf geen enkele opgave om een bijdrage te leveren aan de verbetering van de waterkwaliteit van de Maas en miskent daarmee haar verantwoordelijkheid.

De vigerende vergunning is in december 2020 verleend voor een periode van 7 jaar.

Voorafgaand aan het verlenen van de vergunning is de lozing getoetst aan de landelijk verplichte toetsingskaders die op basis van wet- en regelgeving en jurisprudentie gelden.

Een van de verplichte toetsingsinstrumenten betreft het Handboek immissietoets. Voor alle vergunde stoffen is een immissietoets uitgevoerd. De immissietoets voorziet in toetsing aan de KRW. In het second opinion-advies dat is opgesteld door Van der Feltz Advocaten wordt geconcludeerd dat er geen aanleiding is om vanuit juridisch oogpunt te twijfelen aan de wijze waarop bij het verlenen van de vergunning is getoetst aan de KRW.⁷

De lozing is daarnaast getoetst voor wat betreft de beste beschikbare technieken op basis van de in 2020 relevante en geldende BREF's. Zie hiervoor paragraaf 8.3.3. van de vergunning.

Op grond van artikel 8.98 Besluit kwaliteit leefomgeving dient het bevoegd gezag indien er sprake is van nieuwe of herziene BBT-conclusies binnen vier jaar na bekendmaking hiervan te bezien of de aan de vergunning verbonden voorschriften voldoen. Deze termijn van 4 jaar borgt dat implementatie van nieuwe technieken in technisch en financieel opzicht mogelijk is.

Tot op heden zijn er geen voor de lozing relevante nieuwe of herziene BBT-conclusies gepubliceerd. Er is dan ook geen sprake van het negeren van ontwikkelingen in technieken.

De onderzoeks- en monitoringsverplichtingen die in de vergunning zijn opgenomen borgen daarnaast dat door vergunninghouder continu onderzoek wordt gedaan naar nieuwe ontwikkelingen.

De voorloper van de vergunning uit 2020 kende een looptijd van 3,5 jaar. Gelet op de complexiteit van de lozing is deze termijn te kort gebleken om het vergunningverleningsproces voor een nieuwe vergunning zorgvuldig te kunnen doorlopen.

De vigerende vergunning is daarom, mede ook gezien de uitvoeringstermijnen van de onderzoeksverplichtingen, voor 7 jaar verleend.

De lozing van het effluent is continu aan verandering onderhevig. De veranderingen hebben geresulteerd in vele wijzigingsvergunningen welke elk afzonderlijk getoetst worden (o.a. aan de hand van de immissietoets). Er is daarmee dan ook op geen enkele wijze sprake van een 'stand still'.

Onderdeel 2 zienswijze: inhoudelijk toetsing aan de KRW in relatie tot de immissietoets

Kort samengevat luidt de zienswijze als volgt:

Op basis van het rapport van Van der Feltz (overweging 170 en 171) wordt de conclusie van het waterschap dat de KRW-toets ten tijde van het afgeven van de vergunning heeft plaatsgevonden niet gedeeld.

Daarbij wordt tevens de relatie gelegd met de immissietoets. Gesteld wordt dat niet alleen de uitgevoerde immissietoets kan gelden als integrale toets op de KRW, de immissietoets niet integraal door het waterschap wordt toegepast en het niet voldoen aan de immissietoets (voorschrift 25) geen enkele consequentie zou hebben.

In navolging van de overwegingen 170 en 171 concludeert Van der Feltz Advocaten in overweging 172 het volgende: 'Bij de beoordeling of de Watervergunning kon worden verleend, moest rekening

⁷ Zie nummer 172, advies Van der Feltz Advocaten 20 maart 2024.

worden gehouden met de water(beheer)plannen voor het oppervlaktewaterlichaam, waaronder die van andere bestuursorganen. Uit de Watervergunning blijkt dat is getoetst aan water(beheer)plannen, waaronder de in die plannen aan de Zijtak Ur toegekende functies (afvoerfunctie en algemeen ecologische functie). Op voorhand zien wij echter geen aanleiding om vanuit juridisch oogpunt te twijfelen aan de wijze waarop is getoetst.'

Daarnaast wordt in overweging 174 het volgende geconcludeerd: 'Voor de onderhavige lozing is er een immissietoets verricht, en op grond daarvan is de lozing van diverse stoffen vergund. Zoals wij hiervoor hebben vastgesteld, hoeft de conclusie van een immissietoets niet één op één overeen te komen met de conclusie van een toets aan (de doelstellingen van) de KRW. In het geval er uit de KRW-toets andere conclusies worden getrokken dan uit de immissietoets, dan zou dit een aanleiding kunnen vormen om in te grijpen in de vergunning. Uit het advies van RWS volgt niet dat dit ten tijde van de vergunningverlening het geval was. Als er echter (toch) dezelfde conclusies worden getrokken, dan is ingrijpen in de vergunning niet zonder meer aan de orde (ook in het kader van rechtszekerheid).'

De conclusie dat op grond van het rapport van Van der Feltz Advocaten vaststaat dat met het verlenen van de vergunning niet voldaan is aan de toets aan de KRW doelen kan op grond van de overwegingen 172 en 174 niet worden gedeeld.

Zoals in de vergunning beschreven is voor iedere aangevraagde stof een immissietoets uitgevoerd. Op grond van het Handboek immissietoets kunnen lozingen die niet voldoen niet als zodanig worden toegestaan. Voor de lozing van het effluent gold ten tijde van de vergunning dat een aantal stoffen niet aan de immissietoets voldeed. Gelet op het feit dat de stoffen die onder voorschrift 25 vallen reeds jaren geloosd worden, is het niet proportioneel geacht om de lozing van deze stoffen direct te stoppen. Derhalve is voorschrift 25 opgenomen.

Op grond van voorschrift 25 is voor stofgroepen een termijn gesteld waarbinnen aan de immissietoets dient te worden voldaan. Daarbij is in de overwegingen van de vergunning een perspectief geschetst aan de hand waarvan binnen de gestelde termijn aan de immissietoets kan worden voldaan. Door Van der Feltz Advocaten is geconcludeerd dat het opnemen van voorschrift 25 in de vergunning verdedigbaar is.⁸

Inmiddels is met metingen aangetoond dat een aanzienlijk deel van stoffen uit voorschrift 25 aan de immissietoets voldoet. Voor de resterende stoffen geldt dat hiervoor onvoldoende toetsnormen beschikbaar zijn om de immissietoets te kunnen uitvoeren. Hierdoor kan vooralsnog niet aangetoond worden dat de stoffen aan de immissietoets voldoen. De benodigde normen zijn derhalve, conform de hiervoor geldende procedure en in afstemming met de drinkwaterbedrijven, aangevraagd bij het RIVM.

⁸ Zie nummer 135 en 136, advies Van der Feltz Advocaten 20 maart 2024.

Onderdelen 3 t/m 6 zienswijze: creëren van een stand still/eigen interpretatie actualiseringsbeginsel

Kort samengevat luidt de zienswijze als volgt:

Onderdeel 3 zienswijze:

Het waterschap creëert een 'stand still' van 7 jaar voor wat betreft Zeer zorgwekkende stoffen en microplastics. De conclusie van het waterschap dat voorschrift 26 van de vergunning vooruitstrevend is en vooruitloopt op landelijk beleid wordt niet gedeeld.

Het waterschap neemt geen notie van toegenomen kennis op het gebied van de schadelijkheid van microplastics (voorschrift 26) en geeft dan ook geen invulling aan de onderzoeks- en actualisatieplicht op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving en artikel 4 KRW. De handhaving faalt.

Op grond van voorschrift 26 van de vergunning dient de vergunninghouder zowel te rapporteren over de reductie van Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) als over A-stoffen.

De Algemene BeoordelingsMethodiek voorziet uitsluitend in een 5-jaarlijkse rapportage over ZZS. Deze 5-jaarlijkse informatieverplichting is overgenomen onder de Omgevingswet in artikel 5.23 Bal. Ook dit artikel beperkt zich tot ZZS. De aan Circle verleende vergunning bevat daarmee striktere voorwaarden dan waarin landelijk beleid/wetgeving voorziet.

Daarnaast zijn de stoffen die getypeerd zijn als potentieel Zeer Zorgwekkend Stoffen (pZZS) in de vergunning gelijkgeschakeld met ZZS vanwege hun stofeigenschappen. Op grond van de meest recente jurisprudentie is gebleken dat pZZS echter niet zomaar gelijkgesteld mogen worden aan ZZS.⁹ Het waterschap eist op basis van de vergunning meer informatie dan momenteel op grond van landelijke wetgeving en jurisprudentie geëist kan worden. De vergunninghouder levert de gevraagde informatie conform de vergunning.

Om de lozing van microplastics te verminderen is in de vergunning de onderzoeksverplichting opgenomen ten behoeve van de identificatie en reductie van polymeren (voorschrift 36).

Vergunninghouder heeft de afgelopen jaren op grond van dit voorschrift de lozing van microplastics onderzocht. In 2020 is gestart met het meten van microplastics in het effluent en worden monsternamemethoden onderzocht. Daarnaast zijn preventiemaatregelen geïmplementeerd.¹⁰ Dit heeft reeds tot een aanzienlijke reductie van microplastics geleid.

Er is een ingrijpend project gepland om een aantal fundamentele verbeteringen in het bestaande rioolsysteem te implementeren waaronder het plaatsen van een trommelzeef waardoor meer microplastics kunnen worden afgevangen in het riool. Daarnaast lopen er als gevolg van aanvullende onderzoeken testen bij bedrijven of de in de onderzoeken beschreven innovatieve technieken toepasbaar zijn. Dit heeft er al toe geleid dat door enkele fabrieken deze technieken zijn geïmplementeerd.

⁹ ECLI:NL:RBDHA:2023:3302. Zie ook nummer 102, advies Van der Feltz Advocaten 20 maart 2024.

¹⁰ <https://www.chemelot.nl/nieuws/chemelot-op-weg-naar-minder-microplastics>

Ten slotte blijft Circle doorgaan met de eigen maandelijkse metingen om meer inzicht te krijgen op het effect van uitgevoerde maatregelen. Dit in afwachting van een gestandaardiseerde meetmethode om microplastics in afvalwater te kunnen meten.

Op grond van bovenstaande kan geconcludeerd worden dat er van een 'stand still' geen sprake is.

Op dit moment zijn er nog geen BBT bepaald die specifiek gericht zijn op microplastics. Ook zijn er nog geen microplastics opgenomen op de lijst van ZZS. Gelet hierop is de in de vergunning opgenomen onderzoeksverplichting naar de mogelijkheden tot verdere reductie op dit moment het geëigende instrument.

Door handhaving wordt toegezien op de uitvoering van de verplichtingen die volgen uit de vergunning. Dit geldt ook ten aanzien van voorschrift 36 van de vergunning.

Onderdeel 4 zienswijze:

Op basis van het advies van Rijkswaterstaat (RWS) wordt geconcludeerd dat er ruimte is voor toepassing van het voorzorgsbeginsel op basis van voortschrijdend inzicht in de schadelijkheid van microplastics en voortschrijdend inzicht is in de reductiemogelijkheden aan de bron. Dit wordt ten onrechte niet onderkend door het waterschap.

Op basis van technische vragen van de Partij van de Dieren over reductiemogelijkheden wordt gesteld dat er geen sprake kan zijn van een eenzijdig bepaald 'stand still' bij voortschrijdend inzicht in schadelijkheid en/of filtratietechnieken. In dat kader wordt ook uitspraak ECLI:NL:RBNNE:2023:2333 over het gebruik van pesticiden in de lelieteelt in relatie tot het voorzorgsbeginsel aangehaald.

Voor wat betreft het advies van RWS wordt het volgende opgemerkt.

RWS geeft aan dat het voorzorgsbeginsel mogelijk toepasbaar is, maar dit nog niet heeft kunnen beoordelen omdat RWS het rapport nog niet heeft kunnen inzien. Daarmee is de conclusie op basis van het advies van RWS dat het voorzorgsbeginsel toepasbaar is niet gerechtvaardigd.

Inzake de technische vragen die in de zienswijze worden aangehaald, wordt verwezen naar de reactie op onderdeel 3 van de zienswijze. Hier is reeds toegelicht dat er van een 'stand still' geen sprake is. Voor wat betreft de aangehaalde uitspraak ECLI:NL:RBNNE:2023:2333 over het gebruik van pesticiden in de lelieteelt wordt verwezen naar ECLI:NL:GHARL:2023:6083. Dit betreft de uitspraak in hoger beroep naar aanleiding van ECLI:NL:RBNNE:2023:2333.

Uit het hoger beroep volgt dat het Hof heeft geoordeeld dat er geen aanleiding is om in de betreffende casus het gebruik van alle bestaande gewasbeschermingsmiddelen op grond van het voorzorgsbeginsel te verbieden. De aangehaalde uitspraak ondersteunt daarmee de toepassing van het voorzorgsbeginsel in relatie tot microplastics niet.

Onderdeel 5 zienswijze:

Het waterschap hanteert een eigen interpretatie van het actualiseringsbeginsel door te stellen dat onderzoekverplichtingen veel tijd in beslag nemen waardoor gedurende de werkingsduur van de vergunning er geen wijziging van de vergunning kan plaatsvinden. De stelling is onbegrijpelijk gelet op de tekst van voorschrift 26 en 36. Hierin wordt de verwachting van verdere reductie gewekt. Rapportages op grond van de aangehaalde voorschriften zijn kennelijk onvoldoende, de handhaving schiet tekort en een nonchalante houding van de vergunninghouder wordt derhalve gelegitimeerd.

De rapportage op grond van voorschrift 26 betreft, conform de Algemene BeoordelingsMethodiek, een informatieplicht op grond waarvan de vergunninghouder inzichtelijk maakt welke inspanningen zijn gedaan om de lozing van Z- en A-stoffen te reduceren. Voorschrift 26 is daarmee géén onderzoeksverplichting. Uit de rapportage volgt de onderbouwing van de mogelijkheden om emissies te voorkomen dan wel te beperken en een planning v.w.b. de uitvoering van eventuele reductiemogelijkheden.

Behoudens het tijdig indienen van de rapportage is handhaving, mede gelet op de aard van de verplichting, veelal niet aan de orde.

Vergunninghouder heeft tijdig aan de verplichtingen op grond van voorschrift 26 voldaan, van een nonchalante houding is dan ook geen sprake.

Voor wat betreft de rapportage op grond van voorschrift 36 wordt verwezen naar de reactie op onderdeel 4 van de zienswijze.

Gelet op de complexiteit van de bedrijfsprocessen en de aard van de lozing in combinatie met de zorgvuldige voorbereiding van de besluitvorming, komt het regelmatig voor dat de vergunninghouder om aanvullende gegevens wordt gevraagd. De Algemene wet bestuursrecht voorziet hierin. Het vragen om aanvullende gegevens is zeer gebruikelijk. De aard en complexiteit van de processen en lozing is leidend voor het bepalen van een redelijke termijn om de gevraagde gegevens aan te leveren.

Zoals eerder toegelicht wordt hiermee door het waterschap dan ook geen eigen interpretatie toegepast voor wat betreft het actualiseringsbeginsel en is er geen sprake van het creëren van een 'stand still'.

Onderdeel 6 zienswijze:

Uit de uitspraak van de Rechtbank Limburg van 5 juli 2024 blijkt dat er ruimte is om de vergunning te wijzigen. Door in hoger beroep te gaan tegen deze uitspraak erkent het waterschap dat de vergunning van Circle te beperkt is voor wat betreft de bescherming van het milieu, de gezondheid en de waterkwaliteit. Het waterschap neemt hiermee afstand van het 'stand still'. Het waterschap heeft de bevoegdheid om in afwachting van het hoger beroep de vergunning te wijzigen. Ten onrechte is n.a.v. de uitspraak van de rechtbank van 5 juli 2024 in het ontwerp weigeringsbesluit hier geen gebruik van gemaakt.

In de wijzigingsvergunningen die ten grondslag hebben gelegen aan de uitspraak van de Rechtbank Limburg van 5 juli 2024 heeft het waterschap een nullozing geëist voor wat betreft de lozing van koelwater door een tweetal fabrieken. Uit deze vergunningen volgt dat het waterschap op geen enkele wijze een 'stand still' creëert, maar vooruitstrevend is in haar vergunningverlening. Meer dan een nullozing kan het waterschap immers niet eisen.

De Rechtbank Limburg heeft echter geconcludeerd dat het waterschap, gelet op de argumentatie van de vergunninghouder, te vooruitstrevend is geweest in haar eisen v.w.b. de lozing van koelwater.¹¹ Het in afwachting van het hoger beroep wijzigen van de vergunning kan gelet op de eerder

¹¹ Zie ECLI:NL:RBLIM:2024:4041, rechtsoverweging 15.1

opgelegde lozingsverboden alleen maar een verslechtering ten opzichte van de bestreden wijzigingsvergunningen behelzen en is daarmee op geen enkele wijze opportuun.

Onderdeel 7 en 8 zienswijze: wijze van afhandeling van rapportageverplichtingen vergunning/onvoldoende functionerend stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving in Nederland

Kort samengevat luidt de zienswijze als volgt:

Onderdeel 7 zienwijze:

De vergunninghouder gaat zeer nonchalant om met de verplichtingen uit de vergunning; geen enkele rapportage voldoet aan de vooraf gestelde eisen. De reactie van WL op de rapportages is sterk vertraagd, vergunninghouder krijgt ruime termijnen voor aanvullende informatie en de handhaving faalt. Dit maakt de vergunning tot een 'dode letter'. Verwezen wordt naar voorschrift 25.

Voor wat betreft de vermeende nonchalante houding, de ruime termijnen voor aanvullende informatie en de falende handhaving wordt verwezen naar de reactie op onderdeel 2, 5 en 11 van de zienswijze. Afgezien van de vraag wat de relevantie daarvan is voor het onderhavige besluit, betwist het waterschap dat er sprake zou zijn van falende handhaving.

Onderdeel 8 zienswijze:

Het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving in Nederland functioneert onvoldoende. Kennis over gezondheidseffecten van stoffen is voortdurend in ontwikkeling. Dit vraagt om regelmatige herbeoordeling van immissies. Het huidige systeem voorziet hierin, maar de prikkel ontbreekt. Op grond van het huidige stelsel concludeert de Onderzoeksraad voor de Veiligheid dat het niet vanzelfsprekend is dat de gezondheid van omwonenden voldoende wordt beschermd

De vergunning van Circle is zeer gedetailleerd vanwege de beoordeling van de lozing op stofniveau en geldt daarmee als pilotvergunning voor de rest van Nederland.

De lozing is beoordeeld aan de hand van de wettelijk verplichte toetsingskaders (ABM, BBT en immissietoets). De vergunning bevat daarnaast een uitgebreide set voorschriften op grond waarvan de lozing wordt gereguleerd (stofnormen, chemische screening, bemonsterings- en analyseverplichtingen, biomonitoring en onderzoeksverplichtingen). Het waterschap bezoekt het bedrijf in het kader van toezicht en handhaving op zeer regelmatige basis en voert tevens geplande en ongeplande bemonsteringen uit.¹² Daarnaast is de vergunning tijdelijk, voor een periode van 7 jaar, verleend.

Op basis van bovenstaande heeft het waterschap continu een actueel beeld van de lozing en is bijsturing, indien noodzakelijk, mogelijk.

¹² <https://waterschaplimburg.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Document/762556c6-df16-4bc7-9bd8-969850cf265b?documentId=bdd213e-9036-4d76-8db7-6e6845db3cd7>

Onderdeel 9: restrictieve interpretatie van het voorzorgsbeginsel

Kort samengevat luidt de zienswijze als volgt:

Door te stellen dat er in de wetenschap geen consensus is over de mogelijke toxiciteit van microplastics wordt blijk gegeven door het waterschap van een restrictieve interpretatie van het voorzorgsbeginsel. Preventief handelen is vereist.

Informatie die bekend is geworden na het verlenen van de vergunning vereist toepassing van het voorzorgsbeginsel en rechtvaardigt geen zelfgecreëerd 'stand still', mede gelet op de 'lelie-uitspraak'.

Zoals eerder bij de weerlegging van onderdeel 3 aangegeven hanteert het waterschap op geen enkele wijze een zelfgecreëerd 'stand still' voor wat betreft microplastics. Op dit moment zijn er nog geen BBT bepaald die specifiek gericht zijn op microplastics. Ook zijn er nog geen microplastics opgenomen op de lijst van ZZS. Gelet hierop is de in de vergunning opgenomen onderzoeksverplichting naar de mogelijkheden tot verdere reductie op dit moment het geëigende instrument.

Daarnaast heeft het Hof in het hoger beroep tegen de 'lelie-uitspraak' geoordeeld dat toepassing van het voorzorgsbeginsel niet zonder meer mogelijk is. Zie hiervoor ook de weerlegging zoals bij onderdeel 4 reeds aangegeven.

Onderdeel 10: inname van stoffen via het kanaalwater

Kort samengevat luidt de zienswijze als volgt:

De conclusie van het waterschap dat een deel van de geloosde zware metalen en chemische stoffen niet eenvoudig aan Chemelot te koppelen zijn omdat deze via inname van kanaalwater in het proces kunnen geraken is erg eenvoudig en duidt op een omissie in de vergunning. Er is geen helderheid over de inname van stoffen. Voorschriften zijn daarmee een dode letter.

Voor het bedrijven van de installaties op Chemelot is het gebruik van water noodzakelijk. Vanuit milieuoogpunt is het niet wenselijk dat hiervoor schaars drinkwater wordt gebruikt, derhalve wordt oppervlaktewater ingenomen.

Het oppervlaktewater dat wordt ingenomen bevat bovenstrooms stoffen welke niet afkomstig zijn van de vergunninghouder. Dit is een feit dat niet door vergunninghouder te beïnvloeden is. Ook wisselt de kwaliteit van oppervlaktewater vanwege seizoensinvloeden en zijn niet alle stoffen die in het oppervlaktewater voorkomen te analyseren. Dit betreft geen omissie in de vergunning, maar is de huidige status voor wat betreft analysetechnieken.

Door het ingenomen oppervlaktewater door de IAZI te leiden alvorens het via het effluent wordt geloosd, levert Circle een positieve bijdrage aan de kwaliteit van het ingenomen oppervlaktewater.

Onderdeel 11: ontbreken monitoring door waterschap

Kort samengevat luidt de zienswijze als volgt:

Enige monitoring vanuit het waterschap ontbreekt. Dit is een omissie in de vergunning. Monitoring door de industrie is vanzelfsprekend gezien de maatschappelijke verantwoordelijkheid en gelet op de stapelingseffecten van chemische stoffen. Er mogen geen (cocktails van) persistente, toxische en/of opkomende stoffen geloosd worden.

De stelling dat het waterschap geen monitoring uitvoert is onjuist. Naast de monsternamen en analyse van stoffen door de vergunninghouder, voert het waterschap zelf ook op zeer regelmatige basis bemonsteringen uit. Deze monitoring door het waterschap volgt niet uit de vergunning; het betreft immers geen verplichting die aan de vergunninghouder wordt opgelegd.

Het waterschap bemonstert de volgende stoffen en hanteert daarbij onderstaande frequenties:

Parameters	Effluent IAZI / Deelstroom	Frequentie
Chemisch zuurstofverbruik	Effluent IAZI	Maandelijks een meetweek waarin 7 etmaalmonsters worden genomen.
Biochemisch zuurstofverbruik	Effluent IAZI	Maandelijks een meetweek waarin 7 etmaalmonsters worden genomen.
Totaal- stikstof	Effluent IAZI	Maandelijks een meetweek waarin 7 etmaalmonsters worden genomen.
Chloride	Effluent IAZI	Maandelijks een weekmengmonster
Totaal -fosfor	Effluent IAZI	Maandelijks een meetweek waarin 7 etmaalmonsters worden genomen.
Onopgeloste bestanddelen	Effluent IAZI	Maandelijks een meetweek waarin 7 etmaalmonsters worden genomen.
PAK	Effluent IAZI	1 x per 2 maanden een steekmonster
EOX	Effluent IAZI	1 x per 2 maanden een steekmonster
Arseen, Nikkel, Zink, Kwik en Vanadium	Effluent IAZI	Maandelijks een weekmengmonster
Cyanide (vrij)	Effluent IAZI	Maandelijks een meetweek waarin 7 etmaalmonsters worden genomen.
Pyrazool	Effluent IAZI	Een etmaalmonster per maand
AMPA	Effluent IAZI	Een etmaalmonster per maand
Melamine	Effluent IAZI	Een etmaalmonster per maand
Monovinylchloride (MVC)	Deelstroom PVC -fabriek	1 x per 2 maanden een steekmonster
Molybdeen	Deelstroom ACN-fabriek	1 x per 2 maanden een weekmengmonster
Nikkel	Deelstroom ACN-fabriek	1 x per 2 maanden een weekmengmonster

Parameters	Effluent IAZI / Deelstroom	Frequentie
Vanadium	Deelstroom EPT-fabriek	1 x per 2 maanden een weekmengmonster
Aluminium	Deelstroom EPT-fabriek	1 x per 2 maanden een weekmengmonster
Screening VS 27	Effluent IAZI	2 keer per jaar m.b.t. tot de zeer polaire stoffen.

De resultaten van analyses worden getoetst aan de normen zoals opgenomen in de vergunning.

Voor alle vergunde stoffen geldt dat deze getoetst zijn o.b.v. de landelijke toetsingskaders (ABM, immissietoets, BBT).

Onderdeel 12: falen van het huidige beoordelingssysteem

Kort samengevat luidt de zienswijze als volgt:

Op basis van het huidige systeem kan vervuiling van het milieu ‘binnen de regels’ ontstaan. Het huidige systeem werkt niet en vertoont gaten. Doordat het waterschap dit systeem volgt, prevaleert het economisch belang en rechtszekerheid van vergunninghouder boven het belang van het mensenrecht van een schone, gezonde leefomgeving. De conclusies van het waterschap ten aanzien van de toepassing van het voorzorgsbeginsel, actualiseringsbeginsel en gezondheidsbeginsel (paragraaf 7.1) worden nadrukkelijk niet gedeeld. Deze instrumenten bieden, in samenhang met de omissies in het systeem, falende handhaving en nonchalance van de vergunninghouder, voldoende aanknopingspunten om de vergunning te wijzigen.

De toetsingskaders die bij het verlenen van de vergunning zijn toegepast zijn landelijke toetsingskaders die verplicht zijn voorgeschreven. Iedere overheid dient deze op basis van de wet toe te passen. Het waterschap heeft de wettelijk verplichte kaders toegepast en in geval van de informatieverplichting over A-stoffen en pZZS zelfs aangescherpt. Er is dan ook geen sprake van de schending van het mensenrecht op een schone en gezonde leefomgeving

Daarnaast geldt op basis van artikel 5.32 Omgevingswet dat voor het weigeren van een vergunning vanwege ernstige gezondheidsrisico's er naar het oordeel van het bevoegd gezag sprake moet zijn van bijzondere omstandigheden waardoor de vergunning zou leiden tot ernstige nadelige of mogelijke ernstige nadelige gevolgen voor de gezondheid. Gelet op in hetgeen reeds in paragraaf 7.2.5 is vermeld, is hier niet zo maar sprake van. Daarnaast betreft het een discretionaire bevoegdheid.

Uit de zienswijze volgt voor wat betreft het voorzorgsbeginsel, het actualiseringsbeginsel en het gezondheidsbeginsel geen nieuwe inhoudelijke argumentatie ten opzichte van het verzoekschrift. Een heroverweging van de onderbouwing zoals opgenomen in paragraaf 7.1 is dan ook niet aan de orde.

Overige onderdelen zienswijze: Natura 2000 gebied, verdunningsfactor, belanghebbenden

Natura 2000

Kort samengevat luidt de zienswijze als volgt:

In het ontwerpbesluit is niet ingegaan op de specifieke bescherming die de Grensmaas als Natura 2000 gebied zou moeten genieten.

De regels omtrent Natura 2000 gebieden waren ten tijde van het verlenen van de vergunning in december 2020 opgenomen in de Wet natuurbescherming (per 1 januari 2024 opgenomen in de Omgevingswet). De uitvoering van de Wet natuurbescherming viel onder de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg. Onder de Omgevingswet is dat ten aanzien van de zogenaamde Natura 2000-activiteit nog steeds het geval.

Verdunningsfactor

Kort samengevat luidt de zienswijze als volgt:

In het ontwerpbesluit is niet ingegaan op het feit dat er één verdunningsfactor wordt gehanteerd, terwijl waterleidingbedrijven constateren dat aanhoudende droogte en lage waterpeilen steeds vaker leiden tot innamestops van Maaswater.

De lozing vanuit de IAZI is conform BBT getoetst aan de hand van de immissietoets. De immissietoets, verplicht te gebruiken onder zowel de Waterwet als de Omgevingswet, beoordeelt of een lozing vanuit waterkwaliteitsoogpunt al dan niet acceptabel is.

In het Handboek immissietoets zijn de uitgangspunten waarop de toets gebaseerd is beschreven. In paragraaf 2.3 van het Handboek is het volgende beschreven: 'Bij toepassing van de immissietoets wordt een worst-case-aanpak gehanteerd, waardoor gegarandeerd wordt dat in ten minste 90% van de gevallen voldaan wordt aan de eisen. Dit is het geval doordat de immissietoets uitgaat van een situatie met lage afvoer, die slechts in 10% van de tijd wordt onderschreden. Concreet wordt in de immissietoets uitgegaan van de gemiddelde 90-percentielswaarde lage afvoer, gebaseerd op de meest recente beschikbare afvoergegevens van de laatste tien jaren. Als bij deze afvoersituaties kan worden voldaan aan de immissietoets, betekent dit dat in andere gevallen met hogere afvoer zeker kan worden voldaan aan de waterkwaliteitsdoelstellingen.'

De immissietoets is overeenkomstig het Handboek uitgevoerd. De voor de vergunning van december 2020 gehanteerde verdunningsfactor is berekend door RWS en afgestemd met de MGA- partners waaronder de drinkwaterbedrijven.

Voor de nieuw te verlenen vergunning zal een nieuwe verdunningsfactor op basis van de meest recente beschikbare afvoergegevens van de laatste 10 jaar worden bepaald. Voor de berekening hiervan dienen de waarden te worden gehanteerd die zo dicht mogelijk liggen bij het moment dat de aanvraag definitief wordt ingediend.

Belanghebbenden

Kort samengevat luidt de zienswijze als volgt:

Het wordt als een omissie ervaren dat de drie betrokken milieu-organisaties als 'belanghebbenden' zijn aangemerkt, maar in het ontwerpbesluit niet is aangegeven of de particuliere verzoekers als zodanig gekwalificeerd worden.

Zoals in paragraaf 6.2 van dit besluit aangegeven, is het voor het in behandeling kunnen nemen van uw verzoekschrift van belang geweest om te bepalen of dit als aanvraag gekwalificeerd kan worden. De betrokken milieuvereniging- en stichtingen kunnen in elk geval worden aangemerkt als belanghebbende in de zin van artikel 1:2, lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht. Het verzoekschrift kan daarmee worden aangemerkt als een aanvraag in de zin van artikel 1:3, lid 3 van de Algemene wet bestuursrecht en is dan ook in behandeling genomen.

Op grond van artikel 16.23 Omgevingswet kan *een ieder* zienswijzen indienen over het ontwerpbesluit.

De vraag of de particuliere verzoekers als belanghebbenden zijn te kwalificeren komt daarmee zo nodig pas ingeval van een eventueel beroep bij de rechtbank aan de orde.

Eindconclusie:

Op grond van bovenstaande geeft de ingediende zienswijze geen aanleiding om aan het verzoekschrift tegemoet te komen.

10.3 Rechtsbescherming

Beroep

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kan door belanghebbenden tegen dit besluit binnen zes weken vanaf de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd, beroep worden ingesteld bij de rechtbank Limburg, sector bestuursrecht, Postbus 950, 6040 AZ Roermond. Volgens recente uitspraken van de rechter kunnen ook niet-belanghebbenden bij de rechtbank Limburg, sector Bestuursrecht beroep instellen, mits zij een zienswijze hebben ingediend tegen het ontwerpbesluit.

Het beroepschrift dient te zijn ondertekend en bevat ten minste:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht (bv: de vermelding van de datum en het nummer van het besluit);
- de motivering van het beroep.

Voorts dient, zo mogelijk, een afschrift van het besluit waartegen het beroep is gericht, te worden overgelegd aan de rechtbank.

Dit besluit treedt in werking vanaf de dag na bekendmaking. Op grond van artikel 6:16 van de Awb schorst het indienen van beroep de werking van dit besluit niet. Gelet hierop kan, indien tegen dit

besluit beroep wordt ingesteld, gedurende de beroepstermijn tevens een verzoek om een voorlopige voorziening worden ingediend bij de rechtbank. De voorzieningenrechter kan dan uitspreken dat de werking van het besluit wordt opgeschort.

Het verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening moet worden gericht aan de voorzieningenrechter van de rechtbank Limburg, sector bestuursrecht, Postbus 950, 6040 AZ Roermond.

Het verzoekschrift dient te zijn ondertekend en bevat ten minste:

- a. de naam en het adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het verzoek is gericht (bijvoorbeeld onder vermelding van de datum en het nummer van het besluit);
- d. de motivering van het verzoek;
- e. een afschrift van het ingediende beroepsschrift.

Voor de behandeling van een beroepsschrift/verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening wordt een bedrag aan griffierecht geheven. De griffier van de rechtbank Limburg wijst u na de indiening van het beroepsschrift/verzoek op de verschuldigdheid van het griffierecht en bericht de verzoeker binnen welke termijn en op welke wijze het verschuldigde griffierecht moet worden voldaan.

U kunt ook digitaal beroep of voorlopige voorzieningen instellen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

Wij verzoeken u in het voorkomende geval vriendelijk om een afschrift van het verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening toe te zenden aan het Waterschap Limburg, Postbus 2207, 6040 CC te Roermond. U kunt dit afschrift ook per e-mail doorsturen naar info@waterschaplimburg.nl.

11 Mededelingen

Een afschrift van dit besluit is gezonden aan:

1. Circle Wastewater Services B.V., Postbus 27, 6160 MD GELEEN,
2. NV WML, Postbus 1060, 6201 BB MAASTRICHT,
3. Dunea, Postbus 756, 2700 AT ZOETERMEER,
4. Evides Waterbedrijf, Postbus 4472, 3006 AL ROTTERDAM,
5. Rijkswaterstaat Zuid-Nederland, Postbus 2232, 3500 GE UTRECHT,
6. RUD Zuid Limburg, Postbus 5700, 6202 MA MAASTRICHT,
7. Provincie Limburg, Postbus 5700, 6202 MA MAASTRICHT,
8. De Vlaamse Waterweg, Havenstraat 44, B-3500 HASSELT (België),
9. Gemeente Stein, Postbus 15, 6170 AA STEIN,
10. Gemeente Sittard-Geleen, Postbus 18, 6130 AA SITTARD,
11. Natuurmonumenten, Noordereinde 60, 1243 JJ 's- GRAVENLAND,

12. Stichting Limburg Landschap, Rijksstraatweg 1, 5943 AA LOMM,
13. Sportvisserij Limburg, Hornerweg 2, 6041 TJ ROERMOND,
14. Staatsbosbeheer, Postbus 2, 3800 AA AMERSFOORT,
15. Vlaamse Milieumaatschappij, Dokter de Moorstraat 24-26, 9300 AALST (België),
16. Provincie Limburg (BE), Universiteitslaan 1, 3500 HASSELT (België),
17. Departement omgeving- afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten (GOP),
Koning Albert II-laan 15 bus 551, 1210 Brussel (België) en
18. Agentschap voor Natuur en Bos, Koning Albert II-laan 15 bus 177, 1210 Brussel (België).